



دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه دکتری حرفه‌ای پزشکی

عنوان پایان نامه:

بررسی تجربه خشونت خانگی و ارزیابی آگاهی و نگرش زنان شهری

اردبیل نسبت به خشونت خانگی در سال ۱۴۰۰

نگارش:

حسین آتشی

اساتید راهنما:

دکتر مهریار ندرمحمدی

دکتر سعید صادقیه اهری

تیر ماه ۱۴۰۲

شماره پایان‌نامه: پ/پ / ۰۱۰۰۴



گواهی اصالت پایاننامه

بسمه تعالی

بدین وسیله اعلام می‌نماید که این پایان نامه بر اساس نتایج بررسی‌ها/ تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب بوده و به وسیله خودم انشاء گردیده است و قبلاً به عنوان پایان نامه در سایر مقاطع و دوره‌های تحصیلی ارایه نگردیده است.

بدین وسیله اصالت (ORIGINALITY) و صحت نتایج این پایان نامه مورد تایید اینجانب، استاد راهنما می‌باشد.

تقدیم

به نام آنکه جان را فکرت آموخت ؛
خدای را بسی شاکرم که از روی کرم
، پدر و مادری فداکار نصیبم ساخته تا
در سایه ی درخت پر بار وجودشان
بیا سایم و از ریشه ی آن ها شاخ و
برگ گیرم. والدینی که بودنشان تاج
افتخاری است بر سرم و نامشان
دلیلی است بر بودنم چرا که این دو
موجود مقدس پس از پروردگار ، مایه
ی هستی ام بوده اند، دستم را گرفتند
و در این وادی پر از فراز و نشیب
زندگی ، چگونه راه رفتن را به من
آموختند.

آموزگارانی که برایم زندگی و انسان
بودن را معنا کردند.

حال این برگ سبزی است تحفه ی
درویش تقدیم به آستان آنان...

تشکر و قدردانی

سپاس خدای را که سخنوران، درستودن
او بمانند و شمارندگان، شمردن نعمت
های او ندانند و کوشندگان، حق او را
گزاردن نتوانند. اکنون که باید آغازی بر
یک پایان بنگارم، بر خود لازم می دانم
که از اساتید راهنمای محترم دکتر مهربار
ندر محمدی و دکتر سعید صادقیه اهری به
خاطر راهنمایی های ارزشمند نهایت
تشکر و قدردانی را نمایم.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده	۱

فصل اول: مقدمه

۱-۱- مقدمه و بیان مسئله	۳
۱-۲- اهداف طرح	۵
۱-۲-۱- هدف کلی طرح	۵
۱-۲-۲- اهداف اختصاصی طرح	۵
۱-۳- سوالات پژوهش	۶
۱-۴- تعریف متغیر ها	۷

فصل دوم: بررسی متون

۲-۱. مقدمه	۱۰
۲-۲. خشونت خانگی در ایران	۱۰
۲-۳. نظریه های موجود	۱۱
۲-۴. تعریف خشونت خانگی	۱۱
۲-۵. انواع خشونت خانگی	۱۳
۲-۶. شیوع و میزان خشونت خانگی	۱۴
۲-۷. اثرات و بار خشونت خانگی	۱۷
۲-۸. پیشینه تحقیق	۲۱

فصل سوم: مواد و روش کار

۳-۱. نوع مطالعه	۲۹
۳-۲. جامعه آماری و روش نمونه گیری	۲۹

۲۹	۳-۳. روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری
۲۹	۳-۴. ملاحظات اخلاقی
۳۰	۳-۵. متدولوژی مطالعه
۳۰	۳-۶. ابزار جمع آوری اطلاعات
۳۱	۳-۷. معیارهای ورود و خروج

فصل چهارم: نتایج

۳۴	۴-۱. یافته های توصیفی و استنباطی
----	----------------------------------

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۶۰	۵-۱. بحث
۶۴	۵-۲. محدودیت های مطالعه
۶۵	۵-۳. نتیجه گیری
۶۶	۵-۴. پیشنهادات
۶۶	۶-۴. ترجمان دانش
۶۸	منابع و مآخذ
۷۰	منابع:

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۳۴	جدول ۱-۴. ویژگیهای شرکتکنندگان مورد بررسی
۳۵	جدول ۲-۴. ویژگیهای سایکوسوشیال شرکتکنندگان مورد بررسی
۳۶	جدول ۳-۴. وضعیت آگاهی نسبت به همسر آزاری در شرکتکنندگان مورد بررسی
۳۸	جدول ۴-۴. بررسی نگرش نسبت به همسر آزاری در شرکتکنندگان مورد بررسی
۴۰	جدول ۵-۴. بررسی نوع و شدت رفتار خشونت آمیز (غیرفیزیکی) در شرکتکنندگان مورد بررسی
۴۳	جدول ۶-۴. بررسی نوع و شدت رفتار خشونت آمیز (فیزیکی) در شرکتکنندگان مورد بررسی
۴۶	جدول ۷-۴. وضعیت آگاهی نسبت به همسر آزاری در شرکتکنندگان مورد بررسی به تفکیک سطح تحصیلات
۴۸	جدول ۸-۴. وضعیت آگاهی نسبت به همسر آزاری در شرکتکنندگان مورد بررسی به تفکیک وضعیت اشتغال
۴۹	جدول ۹-۴. وضعیت آگاهی نسبت به همسر آزاری در شرکتکنندگان مورد بررسی به تفکیک نوع ازدواج
۵۲	جدول ۱۰-۴. بررسی نگرش نسبت به همسر آزاری در شرکتکنندگان مورد بررسی به تفکیک سطح تحصیلات
۵۵	جدول ۱۱-۴. بررسی نگرش نسبت به همسر آزاری در شرکتکنندگان مورد بررسی به تفکیک وضعیت اشتغال
۵۷	جدول ۱۲-۴. بررسی نگرش نسبت به همسر آزاری در شرکتکنندگان مورد بررسی به تفکیک نوع ازدواج

KAPDVI: Knowledge, Atitude and Practive of Domestic Violence Against Women Inventory

WHO: World Health Organization

IPV: Intimate Partner Violence

SPSS: Statistical Package for Social Sciences

بررسی تجربه خشونت خانگی و ارزیابی آگاهی و نگرش زنان شهری اردبیل نسبت به خشونت خانگی در سال ۱۴۰۰

چکیده

زمینه: خشونت خانگی رایج‌ترین شکل خشونت علیه زنان می‌باشد که تاثیر منفی بر سایر اولویت‌های بهداشتی مهم نظیر سلامت مادران، تنظیم خانواده، پیشگیری از بیماری‌ها و بهداشت روان دارد.

هدف: مطالعه حاضر با هدف تعیین شیوع خشونت خانگی در زنان متاهل ساکن اردبیل و تعیین سطح آگاهی و نگرش داوطلبان به موضوع خشونت خانگی انجام پذیرفت.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر یک مطالعه مقطعی-توصیفی بوده که طی آن ۳۰۰ نفر از زنان متاهل ۱۵ تا ۶۵ سال مراجعه کننده به شبکه بهداشت شهر اردبیل مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات مورد نیاز مطالعه با استفاده از چک‌لیست‌هایی که به بررسی تجربه قبلی خشونت خانگی، نگرش و آگاهی افراد نسبت به خشونت خانگی می‌پرداخت، جمع آوری شده و با استفاده از نرم افزار آماری SPSS ورژن ۲۲ تحت تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین سنی شرکت‌کنندگان برابر با $36/10 \pm 43/32$ سال و متوسط طول مدت ازدواج داوطلبان برابر با $9/49 \pm 11/8$ سال بوده است. اغلب شرکت‌کنندگان تحصیلات دانشگاهی داشته (۴۵/۳ درصد) و عموماً خانه‌دار بودند (۷۵/۳ درصد). در حدود دو سوم از کل شرکت‌کنندگان (۷۰/۷ درصد) نیز به صورت سنتی و بدون آشنایی قبلی ازدواج کرده بودند. داوطلبانی که حداقل یکبار تجربه خشونت فیزیکی را داشته‌اند در گویه‌های مختلف از ۲ درصد (در رابطه با زخمی شدن بوسیله چاقو یا اسلحه) تا ۱۸.۳ درصد (در رابطه با سیلی خوردن توسط همسر) متغیر بودند. نگرش و آگاهی داوطلبان به تفکیک سطح تحصیلات، نوع ازدواج و وضعیت اشتغال مورد بررسی قرار گرفت که در هر دو مورد آگاهی و نگرش در اغلب گویه‌ها تفاوت معناداری در توزیع نظرات داوطلبان وجود داشته است، لذا می‌توان متغیرهای مزبور را در وضعیت آگاهی و نگرش داوطلبان به خشونت خانگی موثر دانست.

نتیجه‌گیری: با عنایت به نتایج به دست آمده شیوع خشونت خانگی (فیزیکی و غیرفیزیکی) در زنان متاهل ساکن اردبیل چشمگیر بوده فلذا می‌توان ناکافی بودن آگاهی‌رسانی و آموزش مرتبط با نحوه برخورد و پیشگیری خشونت خانگی را استنباط نمود. بنابراین توصیه می‌شود برنامه‌ریزی در سطوح مختلف مدیریتی جهت مرتفع نمودن این ناهنجاری اجتماعی ترتیب داده شود.

واژگان کلیدی: خشونت خانگی، نگرش، آگاهی، اردبیل